

OUDHEIDKUNDIGE KRONIEK

OP 9 OKTOBER 1921 VERSCHEEN IN “DE GAZET VAN GENT” HET VOLGEND ARTIKEL VAN ALFONS VAN WERVEKE:

Het wapen en de vlag van Gent

Vele personen hechten maar weinig belang aan al wat de wapenkunde betreft. Ze vinden de vraagstukken nopens wapenschilden en vaandels volkomen belachelijk. Het is dan ook niet voor hen, dat wij dit schrijven. Maar we zijn van oordeel dat, als men wapens teekent of schildert of als men een vaandel vervaardigt, dit moet geschieden volgens de daartoe gestelde regels. Vooral dient men stipt te zijn. In den beginne waren wapenschilden een middel om de identiteit van iemand vast te stellen ze waren verzamelteekens voor de lieden van een zelfde groep. De schepenen van Gent, die ergens afgevaardigd waren, hechtten het wapen der stad aan den gevel van hun gasthof, en, bij krijgstochten, hingen ze die aan hun tenten. Dat wapen was altijd het zelfde. Het stond opgeteekend in officieele oorkonden en het was niet geoorloofd er de minste verandering aan te doen, hetzij aan de teekening, hetzij aan de kleuren. De reden is heel eenvoudig: als men aan het phantasieren gaat, heeft men niet meer te doen met de wapens van Gent, maar misschien met die van een andere stad, van een bijzonderen persoon of met wapens die aan niemand toegehooren. Nu moet het gezegd, dat men in den laatsten tijd de wapens van Gent, van Vlaanderen en van België veel heeft gebruikt en misbruikt. Wat een fantazij! Men moet een leeuw hebben met een kroon en een halsband met kruis? Men teekent zoo een leeuw. Men heeft zoo iets hooren vertellen van wit en van zwart: welnu men maakt den leeuw zwart, ook de kroon, den halsband en het kruis laat men wit - men zal ze des te beter zien; men laat het veld wit, en dan, omdat men het geheel te eenvoudig vindt, trekt men rond het geheel een breede, zwarte lijst. Vooraleer het gewrocht aan het publiek te toonen, vindt men dat de leeuw een roode tong moet hebben - is 't niet natuurlijk? en, terwijl men het rood penseel in de hand heeft, geeft men aan den leeuw nog roode klauwen, die men goed kan zien. Ge meent, lezer, dat wij overdrijven? Volstrekt niet: ga maar het gebeurtevaandel van het... zien. Neen, dat is het wapen van Gent niet. In de taal der wapenkunde wordt het aldus beschreven:

Van sabel, beladen met een klimmenden leeuw van zilver, getongd van keel, gekroond, genageld en hangende aan deszelfs hals een lint waaraan een kruis, alles van goud. In de gewone, beter verstaanbare taal zou men dat zeggen: Op een zwarten grond een leeuw van zilver of wit, met een roode tong, en gouden of gele klauwen, een kroon en een halsband met kruis van goud. Op het schild staat een gouden of gele kroon met drie fleurons. Ziedaar wat het wapen van Gent betreft. De vlag van Gent wordt op dezelfde manier samengesteld, maar men moet den regel volgen, die de plaatsing van het wapen bepaalt; de leeuw moet op den stok klimmen, dat is, hij moet zoodanig geplaatst zijn, dat zijn kop en zijn pooten naar den stok zijn gericht. Voor vlaggen, die over de straat hangen, dient hetzelfde te worden gedaan en niet zooals de gemeente, waarvan wij hooger spraken, die den leeuw bij den kop heeft opgehangen.

Een paar woorden nu over de geschiedenis van ons wapen. Volgens een legende hebben wij het aan Graaf Arnold te danken, die het in de Xe eeuw zou verleend hebben, volgens een ander was het Philips van de Elzas op het einde der XIIe eeuw. Zeker is het, dat Gent reeds den leeuw had op het einde van de XIIIe eeuw. Boudewijn van der Lore, die omstreeks 1382 de Maagd van Gent schreef, een der mooiste gedichten van de XIVe eeuw, vermeldt het zwarte veld, den zilveren leeuw, den gouden halsband en dito kroon. De oudste afbeeldingen in kleur zijn te zien op het hechtsel van De Bont (1481) en op den standaard van de stad (1483), beide in het Museum van Oudheden bewaard. Op die twee stukken en op bijna al de wapens in de XVIe eeuw vervaardigd heeft de leeuw een halsband maar zonder kruis. Het is omstreeks 1557 dat er voor de eerste maal van dat kruis spraak is, namelijk in de beschrijving van Cornelis Gaillard, wapenheraut: maar verschillende teekeningen en schilderijen, na dat jaar gemaakt in de XVIe eeuw, hebben nog dit stuk niet. Het wordt bepaald aangenomen in de XVIIe eeuw. De oorsprong ervan is ons onbekend. Napoleon had verschillende wijzigingen aan het Gentsche wapen toegebracht, maar het oude werd onder het Hollandsch bewind hersteld: in 1817 bevestigde het de Hooge Raad van Adel den 3 December, en sedertdien zijne geene wijzigingen er aan toegebracht.

A. Van Werveke